

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 60 (3222) szám

KERESZTÉNY POLITIKA: NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Elérte első tetőpontját a keleti arcvonal déli szakaszán folyó német támadás

Az itt kivivott nagy német siker és az időjárás enyhülése az egész arcvonalon érezteti már hatását. — A szovjet hadijelentés beismeri Charkov elesét

Berlinből jelentik: (B. T.) **Berlini mértékadó körökben megállapítják, hogy a keleti arcvonal déli szakaszán folyó német támadás elérte első tetőpontját. A kezdeményezés most már teljesen német kézben van. Mindazonáltal Berlinben nem annyira katonai szempontból ítélik meg a sikert, mint inkább abból a szempontból, hogy a németek küzdőereje, különösen az elitcsapatok, melyeket itt harcban vetettek, teljesen töretlen maradt. A mostani harcok erősen fokozták a német véderőbe vetett bizalmat.**

A keleti harciérőről Zürichbe érkezett jelentés szerint — mint a Pest újság — Charkov elfoglalása után a német csapatok folytatták a visszavonuló szovjet csapatok üldözését északi és keleti irányban. A Donec vidékén a szovjet csapatok maradványai még utóvéd harcokat vívnak. A német csapatok délen elért nagy sikere és az időjárás enyhülése érezteti a hatását a többi arcvonalszakaszon is. Ennek tulajdonítható, hogy a szovjet csapatok a németek által már régebben kiürített vjaszmai térségben is csak lassan haladnak előre.

Más arcvonalszakaszokról elvont erőkkel rohamozták a bolsevisták az északi arcvonal középső szakaszán

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harciérőről:

A keleti arcvonal északi szárnyának középső szakaszán a bolsevisták vasárnap ismét néhány olyan német állást rohamozták, amelyek előtt hetek hosszú során át intéztek támadásokat és amelyek vérezték el, hogy eredményt tudtak volna elérni. Ez alkalommal is meg lehetett állapítani, hogy a bolsevisták a támadáshoz szükséges erőket csak más arcvonalszakaszról törbent csapatelvonásokkal tudták biztosítani. Minden támadási vállalkozásukért súlyos ember- és anyagvesztéssel kellett fizetniük. Az Ilmen-tótól délre, Sztarapa Russzánál súlyos elhárító harcok fejlődtek ki a bolsevista tömeges támadások következtében, melyeket páncélos és csatrepülő-támadással indítottak. A német védelem mély réseket vágott a bolsevisták támadó hullámaiba. A támadásokat már az előtérben felfogták. E meleg harci nap alatt 20 bolsevista páncélos csapattal megsemmisítették a keleti arcvonal középső szakaszán a bolsevisták újabb nagyobb erővel előrenyomultak a harcmezőn a harcos német biztosítócsapatokig. A német csapatok a kiürített terület gyújtópontjában egyik közlekedési csomópontnál harapófogóba vették a bolsevista kötelékeket és rövidesen megsemmisítőcsapást mértek rájuk. A harcok befejezése után 800 elesett bolsevista maradt a harcmezőn. A német mozdulatok március 14-én is teljes tervszerűséggel folytatók. Szubintenzív területén a bolsevisták egyesített kötelékeket vetettek be a lényegesen megerősített német állások ellen, anélkül, hogy veszélyeztethették volna azokat.

ka. Az Orel körül folyó harcokban, ahol a bolsevisták március első 10 napján 60.000 halottat, 2300 foglyot, 500 páncélosot és több mint 150 löveget vesz-

tettek, az ellenség vasárnap újból ezrednyi erővel támadott. A megfigyelésekből azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a szovjet nem tudta kiegyenlíteni előbbi súlyos veszteségeit. Az előrenyomulás legtöbbször már a német harciérő előtt elakadt a német harciérő-

Montgomery átcsoportosította csapatait

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti az észak-afrikai harciérőről: Német csapatoknak a Mareth-vonaltól indított előrenyomulása során megállapították, hogy az ellenség összpontosításokat végzett. A támadás miatt Montgome-

rynek el kellett határoznia hadserege átcsoportosítását. Ez kétségtelenül arra vezethető vissza, hogy sikerült a brit biztosításiállások hátába való előretöréssel visszanyomni a brit élcsapatokat.

Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: A hétfn éjjelkor kiadott szovjet hadijelentés beismeri Charkov város elesét.

Berlin. (MTI.) A NTL jelenti: Míg az ellenség a március 16-ra virradó éjszaka birodalmi terület felett semmiféle vállalkozást nem hajtott végre, a német légierő, mint jelentik, március 15-én az esti órákban nehéz harcrepülőgépekkel a Humber torkolatnál fekvő Grimsby halászkötőt támadta meg. Az eredményes támadás során romboló és gyújtóbombákat dobtak le. A város területén sok tüzet figyeltek meg.

Berlinből jelentik: (B. T.) A szövetségesek első közös értekezlete, amelyről Eden tárgyalt Washingtonban, ha egyáltalában létrejön, akkor április 27-én kezdődik. Ezen az értekezleten a háború után Európában szükséges segítő rendszabályokról akarnak tárgyalni. Az egyik brit hírgyűjtő és diplomáciai munkatársa valószínűnek tartja, hogy Hull és Eden kötelező angol-amerikai meg egyezést dolgoznak ki, amely alapul szolgálna a többi nemzetek meg egyezésére.

Mindenkinek többet kell termelnie és kevesebbrel kell beérnie

Szász Lajos közellátásügyi miniszter beszéde Kecskeméten. Bejelentette, hogy azt a tervet, amelyen most dolgozik, életbe fogja léptetni

Kecskemét. A MTI. jelenti: A kecskeméti 48-as kör vasárnap este ünnepelte március idusát a hagyományos bensőséggel. A város minden társadalmi rétegét magába foglaló kör tagjai vacsora után gyűltek össze a kör helyiségében, ahol megjelent Szász Lajos közellátásügyi miniszter, a kerület országgyűlési képviselője is. Szász Lajos közellátásügyi miniszter az üdvözlőbeszéd után felszólalt és beszédében rámutatott arra, hogy vannak, akik nem akarják, vagy nem tudják megérteni, hogy háborúban élünk és a háborús viszonyok között az itthonlevőknek is súlyos kötelezettséget kell vállalniuk.

— Ma mindenkinek többet kell termelnie — mondotta. — és kevesebbrel kell beérnie. Fokozni kell tehát a termelést, megerősíteni a fogyasztást és takarékoskodni kell pénzzel, idővel és anyaggal egyaránt. Tudom, hogy sok kifogás és bíráló megjegyzés hangzik el azzal a tervvel szemben, amelynek kimunkálásán dolgozunk és amelyet a következő gazdasági évben alkalmazni fogok. Hogy félreértés ne legyen, megmondom előre, életbe fogom léptetni ezt a tervet és végre fogom hajtani. Tudom,

hogy hibák is lehetnek a rendelkezésben. Tudom, hogy másként és talán jobban is meg lehetne oldani egyes kérdéseket. Eppen ezért a szükséges módosításokra mindig hajlandó leszek.

— Tudom — folytatta a miniszter — hogy az ország közvéleményét sokat foglalkoztatja az árkérdés is. Ebben a vonatkozásban is sok a panasz és hibákat is látok, amelyeket szintén meg kell oldani, még pedig két irányban: az árkérdés és az árkérdés arányossága szempontjából. Jól tudom és sokakkal szemben valom, hogy egyedül az árkérdéssel és árregulációval a magyar termelés kérdését megoldani nem lehet. de árpolitikánknak is hozzá kell járulnia a termelés kérdéseinek megoldásához. Nem kell külön hangsúlyoznom, mindenki egyetért velem abban, hogy

a mai viszonyok nem alkalmasak a vagyonsodásra, nem alkalmasak arra, hogy bárki tisztán és kizáróan a saját egyéni anyagi érdekeit nézhesse. Ma mindenkinek elsősorban a közérdeket kell tekintenie, ami egyben azt is jelenti, hogy a termelőnek meg kell kapnia termelési

költségeit és a tisztességes polgári hasznot.

Az árregulációknál figyelemmel kell lenni arra, hogy megfelelő arányokat biztosítsunk. Ez igen nehéz kérdés, különösen ipari téren, mert hiszen rá vagyunk utalva a külföldi nyersanyagokra és azok az áldozatok, amelyeket a külföldi nyersanyagokért hozni kell, igen jelentősek. Ha mezőgazdasági árainkat oly mértékben emelnék, hogy az nem felelne meg az importáló államok árvisszonyainak, természetesen így is megfizetnék, de ugyanakkor beszámítanak a különbözetet azoknak a cikkeknek az árában, amelyeket nekünk természetben juttatnak. Belföldi viszonylatban nem is annyira az árkérdés magasságának, mint az árkérdés arányosságának van nagy jelentősége, hogy az ipari árkérdés a nyersanyag magas külföldi ára belföldön a mezőgazdaság felé. legalább is teljes mértékben ne érvényesüljön. Én a mai árakat nem tartom olyan köbevesített áraknak, amelyeken változtatni nem kellene, sőt éppen termelési törekvéseink szolgálatában valom, hogy ezeket az árakat változtatnunk, ezeken az árakon módosítanunk kell.

Március 15 a nagyváradai Szent László Hadikórházban

Megható ünnepséget rendeztek az Immaculata Intézet növendékei a sebesülteknek

Nagyvárad, március idusa. Esetem egyik legszebb emléke volt. Azzal kezdődött, hogy a Római Katolikus Nőszövetség Pray György utcai iródjába feljött a Szent László sebesült-ápoló kórház tábori lelkésze, Simon Tamás. Feljött és a sebesült-gondozás ügyének megbeszélése során azon tervet is előadta, hogy a városi egyesületeket és iskolákat szervezzük be a sebesültek rendszeres vasárnapi szórakoztatására. Megtettézt a terv, annál is inkább, mert már régóta ma magunk is foglalkozunk ezzel a gondolattal a szívvel-lelélekkel ohajtjuk a terv megvalósítását. Hogy a megvalósítás nyomban meg is induljon, a páter óhajjal állott elő, hogy március 15-ére már csináljunk is valamit. Alig volt időnk, olyan helyre kellett tehát fordulnunk ahol kész műsorra számíthatunk. Felhívtuk hát az Immaculata intézetet, tudva azt, hogy a nagyzerű énektanárnő Csikyné Schip, pert Margit immár országos hírű leánykara mindig kézen áll a szereplésre. Nem is csalódtunk. Elvállalták boldogan.

Hétfőn, március 15-én délelőtt székely alatti, csütörtök ünnepi egyenruhában vult fel az Immaculata övöképzősekk a Kedves Nővérek, valamint Csiky Gyuláné vezetése alatt. Katonák fegyverzettségével léptek át a hadikórház kapuját. A sebesült katonák gyönyörködve nézték a leányok menetelését a kórház udvarán. A márciusi nap aranyos ragyogással vonta be az egész látványt. A folyók ablakai megteltek felkötött kezű, bepólyált fejű katonákkal, az udvaron pedig a már kijárni tudó sebesültek foglaltak helyet az előadói dobogó előtt felállított padokon, székeken. Megjelentek az önkéntes ápolónők is. (Örömmel fedezték fel közöttük egyesületeink mosolygó arcú asszonyait, leányait. Nagyon hüszkők vagyunk rájuk, akik áldozatos lélekkel, bátran teljesítik magyar kötelességüket ezen a könnyűnek bizony nem mondható, de — gyönyörű poszton.)

Az után megkezdődött a műsor. Elindultunk a Magyar Hízekégyet. Övöképző leányaink csengő, üde hangon mondják a magyar imát, utána pedig felszendül ajkukon Halmos László: „Hogyha az Ur nem építi a házat...” szótárfeldolgozása, majd pedig a „Látod-e babám...” népdalváltozata. Csikyné vezényel, zeng a dal gyönyörűen. Dörgő taps a jutalma. Koszta Mária övöképző növendék ezavolta el ezután Ady: „Adja az Isten” című versét. Ez is tetszett. Ezután Gergely Kovács István református lelkész lépett a dobogóra a rövid, de annál lelkesebb, tartalmasabb beszédében szölt arról, hogy mit mond nekünk március tizenöt. A vezérgondolat olyan szép, hogy le kell írni: „Csatlakodni s ha kell meg is halni a Hazáért, a Haza szabadságáért!” Olyan helyen hangzottak el ezek a szavak, ahol a valóság az élet fedte az eszmét. Az elhangzott beszéd után egy kicsi négyedik elemista, Horváth Márta állt ki Somogyváry Gyula: Csiki történet című versével. Sebesülteink meg is tapsolták. Az ünnepség legmeghatóbb száma következett most. Egy bekötött lábú honvéd, Pinty Endre bicgett föl a dobogóra s értes hangon ezavolta el Kovácsné, Huszár Jolán G. Kovács István református tábori lelkész hitvesének „Krisztus a Király, Örök ifjúság!” c. szép versét. Befejezésül Kodály: Pünkösödölő-je következett. Övöképzőseink derék munkát végeztek ezen a délelőt-

tön is. Szívvel, szépen daloltak. Meztárjukat, Csiky Gyuláné minden elismeréssel megilleti. Ugyazintén a jó Nővéreket is, akik mindig készséges örömmel engedik gyermekeiket nagy és szép ügyek szolgálatába.

Nem lehet befejezni ezt a beszámolót

Kisgyűlést tartott Bihar-megye törvényhatósága

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósága kedden délelőtt 10 órai kezdettel dr. Csiffra Kálmán főispán elnöklésével kisgyűlést tartott. A kisgyűlés rendező tárgysorozatán 256, póltárgysorozatán pedig 5 ügy ezérelpelt. Számos község csakélyább jelentőséű határozatai kerültek megvitatásra és a kisgyűlés a határozatok túlnyomó részét magáévá tette.

Az állspán előterjesztést tett a Szent Károly Kórház R. T. által Margitta község területén felállítandó benzinkút céljaira igénybevevett közúti terület használati engedély tárgyában. A kisgyűlés ehhez hozzájárult.

Berettyóújfalú község 150 négyezőznyi területű ingatlan házhelyék céljaira ad. Több község a Vöröskereszt egyület támogatására határozta el

anélkül, hogy meg ne emlékeznek az ünnepség kedves fényképészéről. Bekény Péter zászlósról, aki sebesült társai, valamint a leánykák nagy örömeire egyik felvételt a másik után készítette a műsor egyes eseményeiről.

Mindenüket öszegézve, március tizenöt ézentul még inkább, mint élő valóság él majd a szívünkben, mert találkoztunk azokkal, akik a márciusi eszmét: a Magyar Haza szabadságát, nem emlékeződésekkel, szonoklatokkal hirdették, hanem életük és vérük árán kiharcolták.

Hesz Márta.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidérotény.
BELVÁROSI Bajtársak.
KORONA: Szerelem álmok.
CASINO: Szobstopol páncélos.

magyarhoz.

Vitéz László Össey Árpád ismertette ezután a fontosabb politikai és gazdasági kérdéseket, majd Sulyok István felsőházi tag, nyugalmazott református püspök hatóságos beszédében az összejáratás és szilárd együttműködés fontosságát hangsúlyozta.

Nyolchónapi börtönre ítélték Gancz Eisig munkaszolgálatost, aki meglopta hitsorsosát

Nagyvárad. Saját tud. Gancz Eisig munkaszolgálatostként került Margittára. Ugyazintek azonban, hogy nem hálmoztak túl munkával, mert bokros teendőj között maradt ideje arra is, hogy január 9-ikén betörjön Wizek lakásába és négy héttel később ismerőst beldögélőn hivatali vendégeként való, váratlan megjelenésével. Wizek, néző 5 ügy szilva befőtött, egy asztal terítőt, egy dunyha- és párnahuzatot s egyéb, összesen mintegy 300 pengő értékű értéktárgyakat, ingóságokat és 170 pengő készpénzt vitt el a házról lakásából, ahova az udvári szóba ahlakánai betörése után jutott be. A lopott holmikát azután február 8-án eladta Appel Mihály nagyváradai piacárúnak.

A nagyváradai törvényzék dr. Gavallér László büntető egyesbirája kedden délelőtt, hirdetői ítéletet Gancz Eisig és az orgazdasággal vádolt Appel Mihály ügyében. Gancz Eisigöt büntönek monddta, ki lopás büntetésébe és lopás vétségében, Appel Mihályt pedig orgazdaság helyett, tulajdon elleni kiházasában és ezért Gancz Eisigöt ösbüntetésül 8 hónapi börtönre, Appel Mihályt 100 pengő pénzbüntetésre ítéte. Gancz Eisig büntetéséből az előzetes letartóztatásban eltöltött 1 hónapot kivoltótnak vette a bíróság. Az ítélet jogerős.

Életbelénett a magyar-román kisebb határszéli forgalomra szóló megállapodás

(MTI.) A román kormányai létrejött megegyezés alapján március 15-én 1943 év november 30-ig tartó érvényű életbelépetti a magyar-román kisebb határszéli forgalomra vonatkozó megállapodás, amely az előző évi megállapodáshoz hasonlóan lehetővé teszi, hogy a kettősbírtokosok a határsávóvtól öt kilométerre a föld megművelése céljából átjárjanak. A megállapodás nem vonatkozik a határ közelében lévő városokra. A múlt évben kiállított határátlépési igazolványok április 15-ig érvényesek. Addig új igazolványt kell kiváltani.

Ragályos torokgyulladást kapott a newyorki főpolgármester. Madridból jelentik: La Guardia newyorki főpolgármester ragályos torokgyulladást megbetegedett.

Lelkes hangulatban zajlott le a MÉP nagyváradai és biharmegyei nagyválasztmányának gyűlése

Kölcsy István országos ügyvezető alelnök mondott ünnepi beszédet

Nagyvárad. Ünneplés keretek között zajlott le vasárnap este a MÉP választmányi nagygyűlése. A nagygyűlést a párt nagyváradai törvényhatósági szervezete a vidéki szervezetekkel karöltve rendezte meg. A Református Kulturpalota díszterme zsúfolásig megtelt s a jelenlevők soraiban ott voltak vitéz dr. Nadányi János, Bihar vármegyei állspánja, dr. Sós István polgármester, valamint a város és a megye főrendjei és képviselői is.

A nagygyűlést Andrassy Ede országos karnagy vezényletével a magyar Hízekégy vezette be, majd dr. Bluthy Endre, nagyvárad város főispánja üdvözölte a megjelent vendégeket, elsősorban Kölcsy István országgyűlési képviselőt, a MÉP országos ügyvezető alelnököt. A főispán a továbbiak során vázolta a nagygyűlés jelentőségét s örömet fejezte ki afelől, hogy az ország kormányon lévő pártjának első komoly megmozdulása sor került. Beszédét ezzel fejezte be: nem szonokolni kell, hanem tettekkel kell bizonyítani, hogy fegyverrel, szívvel, ésszel állunk a magyar nemzet szolgálatában.

Kölcsy István emelkedett ezután szólásra és a következőket mondotta. — Mély megindulással és a magyar sors jobbrfordulása iránt határtalan bizalommal állok itt Biharország fő

városának, ebben a terebén, ahol hallomásom szerint, a megszállás nehé napjaiban a magyarság összefogó mentővára volt. Eljöttem ide, de nem azért, hogy igérgessék és jószolgassak, hanem azért, hogy számot adjak arról a külső és belpolitikai munkáról, amely az ország egész lakosságát érdekli.

A továbbiak során Kölcsy István visszapillantott az elmúlt évtizedek történéseibe. Vázolta az 1918. utáni helyzetet, Gombós Gyula politikáját, melynek a magyar nemzet nagy szövetségeseivel való együttműködése közzöshető, ismertette az ország katonai helyzetét s hangsúlyozta, hogy a front jelenlegi állapota a legteljesebb mértékben kielégítő.

— Ami az ország belső helyzetét illeti — mondotta — az itt élő nemzeteket egyenrangú testvéreinknek akarjuk tekinteni, ezt azonban ne vegyék kishitűségnek — vegyék tudomásul —, hogy a Kárpátok medencéjében a magyar fogja vinni a vezető szerepet.

— Hálával tartozunk — mondotta végül — katonáinknak, ezt azonban nem elég szóval bizonyítani, hanem tettekkel is bizonyítanunk kell. Ez pedig tettekkel úgy bizonyíthatjuk, ha szilárdan tartjuk a belső frontot. Szünjön meg ebben az országban végre az önzés, amely nem méltó a

Több mint 100.000 tonna hajóteret veszített ismét az ellenség

Német kézen vannak a Donec és Bjelgorod közötti kulcsállások, valamint az összes fontos közlekedési utak. Még mindig akadályozza a rendkívül rossz időjárás a tuniszi harcokat. Kivonták a 15. bolsevista lovas hadtestet

Pétain tábornagyot nem érte szélütés

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda a Führer főhadiszállásáról: Különjelentés. Tengeralttjárók ismét súlyos csapást mértek az ellenségre, Délamerika keleti partjai mentén megtámadtak egy erősen biztosított ellenséges karnánt, amelyből elsüllyesztettek 49.000 tonnával hét gőzöst. Egy gőzöst megtorpedóztak. Tengeralttjárók a többi hadműveleti területen még hét hajót süllyesztettek el 43.000 tonnával, ezzel 92.000 tonnányi 14 ellenséges hereshadelmi hajót süllyesztettek el.

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Német gyorsnaszádok a kaukázusi partok előtt elsüllyesztettek egy hétezer tonnás szovjet tartályhajót.

Ankara. (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: A bolsevista hadsereg 15-ik lovas hadtestét visszavonták Iránból.

Vichy. (MTL.) A NTL. jelenti: Az an-

gol hírszolgálatnak az a jelentése, hogy Pétain tábornagyot szélütés érte. Téves. A tábornagy orvosai kijelentették, hogy az államfő jó egészséggel él.

Második Stalingrádot akartak a bolsevisták Charkovból csinálni

Berlin. (MTL.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: Charkov városának kiterjedt város-területét 3 nap alatt megtisztították a szétvert szovjet kötelek maradványaitól. A várost március 11-én a déli órákban délen és délkeleten SS kötelek foglalták el és a bolsevisták arra irányuló kísérletét, hogy második Stalingrádot csináljanak belőle, megghusították. A bolsevisták kétségbeesett kísérleteket tettek arra, hogy más szakaszokról gyorsan tartalékokat vonjanak el s így a déli szárnyon a déli támadó hadműveletek erejét megtöriék és ezzel Stalalin parancsát „a német előretörést mindenáron megállítani”, teljesítsék. Ez a bolsevista kísérlet mindenütt megghusult. A német csapatok a déli szárnyon ép úgy, mint az arcvonal más részén mindennél szétverték az arcvonal mögött megfigyelt szovjet csapatmozdulatokat és ennek következtében a német hadműveletek még erőteljesebbeké váltak. A német vezetés köteleinek harcra-értre támaszkodva a keleti arcvonal minden szakaszán a helyzet kizárólagos ura. Míg a tisztogató hadműveletek alatt a német támadó hadmozdulatok nemcsak-ken iramban folytatódnak, szokásze-ruen délkelet, északkelet és északnyugat felé úgy, hogy a Donec döntő fontose-águ állásait, valamint a charkovi tér északkeleti és északnyugati útjait és vasutait gyorsan elérték. A bolsevisták vasárnap a Bjelgorodtól nyugatra fekvő térben a szomszédos arcvonalszakaszok-ról odavont tartalékok és 60 páncélos támogatásával megkísérelték a német tá-

madó ek szárnyát feltörni. Még mielőtt csoportosulhattak volna, a német páncélos vadászok megtámadták őket. 14 szovjet harcocsit megemmisítettek, sokat mozgásképtelenné tettek. A csata-teren 44 szovjet harcocsit füstölög-romja maradt. E harcokban összeesen egy teljes szovjet páncélos hadosztályt és legalább 3 lövészszázaljat felmorzsol-tak. Kuzektól délnyugatra és nyugatra a bolsevista kötelek támadásait súlyos veszteségeket okozva, visszavetették. A Donec kanyarban Charkovtól délkeletre német páncéloskötelek nagyobb szov-jet támadó csoportot vágtak el ösze-köttetéseiktől. Ezeknek a csoportoknak megemmisítése folyik. A Donec és a Bjelgorod közötti kulcsállások és összes fontos közlekedési utak német kézen vannak.

Buenos Aires. (MTL.) A NTL. jelenti: Amikor a bolsevisták február 16-án ideiglenesen megszállták Charkovot, akkor azt, mint a szovjet téli offenzívájának legnagyobb eredményét üdvözölték. — írja Hoare Belisha volt angol hadügyminiszter a La Rason című lapban. Ép ezért Charkovnak a szovjet negyedik legnagyobb városának elfogla-lása a német csapatok részéről súlyos csalódás a szövetségesekre. A bolsevi-táknak úgy látszik, nem sikerült újra helyreállítani a gázles nyomtájú szovjet vasutat. Rá kell mutatni arra, hogy a stratégiai helyzet azért változott meg, mert az arcvonalat 1600 kilométerrel megrövidítették és a németeknek nagy-ezánu hadosztálya szabadult fel.

Hivatalos kimutatás az olaszok egyéves veszteségéről

Róma. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az olasz véderő összes vesz-tésege 1942 januárjától 1943 február-

ig a következő volt:
a) A hadseregnél és a fascista mili-cianál: 1. Északafrikai arcvonal: elesett

6666, megsebesült 8701, eltűnt 72.115.
2. Oroszországi arcvonal: elesett 6125, megsebesült 14.941, eltűnt 68.347. 3. Balkáni arcvonal: elesett 5538, megse-besült 6434, eltűnt 7059.

b) Haditengerészet: elesett 1232, meg-sebesült 2599, eltűnt 6332.

c) Légierők: elesett 748, megsebesült 949, eltűnt 1354.

Berlin. (MTL.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tuniszi harc-teréről: Vasárnap is rendkívül rossz idő-járás volt s így említésreméltó harci ce-lekményekre nem került sor. Az északi szakaszon mindkét oldalon csak felder-ítő vállalkozások voltak. A déltuniszi arcvonalon német harcigépek a szövet-éges csapatok tüzéségi állásait eredmé-nyesen támadták. Gafa területén a ten-tyelv felderítő vállalkozásai során fo-lyókat és értékes iratokat zsákmányol-tak. Ezek az iratok betekintést enged-tek a britek és amerikaiak között ura-

Nőiszabó mestervizsgáló

a legmodernebb szabászatból biztos sikerrel előkészít **GAZDAG** nőiszabó Ritoók Zs.-u. 13.

adó viszonyokba. A németek kezé-került iratanyag általában azokkal a ke-serű tapasztalatokkal foglalkozik, ame-lyeket az amerikai csapatok az Atlas-hegységben szereztek. Az egyik tudósi-tásban szószerint ez áll: A britek pa-raucsolni akarnak, mi vérezzünk és ha-dianyagot szállítsunk. Ezzel szemben az angol foglyok becsúmlően nyilatkoznak amerikai szövetségeseikről. Az angolok és amerikaiak magatartása egyedül a francia zsoldoscsapatokkal egyéges-akiket a fogságban is változatlan rossz-indulattal kezelnek.

A miniszterelnök feleségének felhívása a hadiárvaik sorsának hitosítására

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök felesége március 17-én, szerdán 18 óra 15 per-cor Budapest I. hullámhosszán rádió-szózatot intéz a magyar társadalomhoz, felhívja arra, hogy a legnagyobb áldozat-lészséggel igyekezzen a magyar hadiár-vál sorsát biztosítani.

Rendelet jelent meg a légitámadások következményeinek rendezéséről

Kártalanítási és kölcsönökkel segítyezik a kárt szenvedetteket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny március 14-én meg-jelent száma közli a kormányának a légitámadások következményeinek el-hárítása és az ezzel kapcsolatos jog-viszonyok rendezése tárgyában ki-adott rendeletét. A rendelet szerint a légitámadások folytán bekövetkezett kárt a közigazgatási elöljáróság-nál, városokban a polgármesternél kell be-jelenteni. A bejelentett károk megá-lapítását biztosítási szakértők közre-működésével a hatóságok kiküldöttei-ből álló bizottságok végzik. Az elő-járó bizottság kár-megállapítása ellen a károsult észrevételeket tehet a pénzügyi hatóság kiküldöttje pedig az államkincstár érdekében különvéle-ményt jelenthet be.

Abban a kérdésben, hogy a károsult mikor és milyen összegű kártalanítás-ban részesül, a pénzügyminiszter a szociális, honvédelmi, közgazdasági és közművelődési érdekeknek, valamint a károsult viszonyainak mérlegelésé-vel, egyszersmind az erre pénzügyi fedezetül szolgáló alap teljesítő képe-ségének figyelembevételével határoz.

A rendelet felhatalmazza a pénzügy-minisztert arra, hogy kártalanítás mel-lett kamatmentes kártalanítási köl-csönt folyósíthasson. A háboru befe-jezése után azonban az összes károk ismeretében külön rendelkezés fogja szabályozni a kártalanítás végleges összegét. Ezek az elvek nyerneik alkalmazást a kisiparosokat, a szellemi foglalkozást üzök irodáját, kisbirtoko-sok gazdasági felszerelését, vagy a kézi munkájukból élő munkaeszkö-zeit, továbbá a magánlakások beren-dezéseit és végül az elsőrendű fon-tosságú ruházati cikkeket ért károk

esetében.

A rendelet gondoskodik arról is, hogy gyors segítséget biztosítson a házak, illetőleg lakások helyreállítá-sára, még mielőtt maga a kártalaní-tási eljárás befejeződnék. Evégből a rendelet intézkedik az épületekben keletkezett romhalmazoknak, törmel-keknek sürgős eltakarítása mellett az épületeknek azonnal kötelező hatósá-gi helyreállítása iránt is, amelyhez a költséget az államkincstár előlegeti. Ugyancsak szabályokat tartalmaz a rendelet a hajléktalanokká váltak ideiglenes elhelyezésére és e célra közeépületeknek szükség esetén ma-gánlakásoknak hatóságigénybevéte-lére.

Kimondja a rendelet, hogy gondo-zásban kell részesíteni azokat a sze-mélyeket, illetve azoknak a szemé-lyeknek eltartásra szoruló hozzátar-tozóit, akik légitámadás következtében vagy légitámadás elhárításából kifo-lyólag megsebesültek, illetőleg életü-ket veszítették. A gondozás mértéke ugyanaz, mint a honvédelmi munkát telejstítőknel, illetőleg hozzátartozóik-nál.

Az ismertett intézkedésekből fel-merülő költségek fedezetére a rende-let közszolgáltatás utján gondoskodik oly módon, hogy a teherbíróképeség és a kockázat nagyságának figyelem-bevételével az ország lakossága által viselendő kártalanítási hozzájárulás fizetését írja elő. Hozzájárulást tar-toznak fizetni a föld, a ház, az álta-lános kereseti adó és a társulati adó alá eső személyek. A házadó alapján fizetendő kártalanítási hozzájárulás terhének részben viselése azonban a bérlőre hárul.

Torlódás lesz!

TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT tisztíttatni

adja most, idejében **VÉGH** céghez Bémer-tér 2, Liliom-utca 2. Szent László-tér 1.

Finta Zoltán a szabadkőműves szolidaritás kihatásait fejtegeti a Március cikkírójához intézett válaszában

Miért nem boldogul a szabadkőműves fronttal szemben álló író? Világnézeti harc irodalmi álarc alatt

Nagyvárad, március hó. Lapunk pénteki számában jelentettük, hogy a kolozsvári Magyar Diákok Szövetségének kiadványa, a Március élehangú ellenkritikát közölt az egyik kolozsvári napilapnak Tamási Áron „Csalóka szívárvány” című darabjáról írt kritikájára. A kritika írója, Finta Zoltán, személyében érezte magát megbántottnak s ezért a Keleti Újság szombati számában válaszolt a Március ellenkritikájára. A Keleti Újság már szerdai számában bejelentette, hogy Finta Zoltán terjedelmesebben fog válaszolni s válaszában kiterjed majd azokra a világnézeti és elvi szempontokra is, amelyek a Tamási Áron darabja személye körül most újra felvetődtek. A nagyon érdekes válasz a Keleti Újság szombati számá-

A szabadkőműves szolidaritás

„Világnézeti és elvi szempontokat kell megvilágítanunk a válasz megadásához, mert a kérdés már régen nem pusztán írók és esztétikusok problémája. Kialakult egy jól megszervezett és sorában meg nem bontható tábor, amely elvárja és megköveteli, hogy bizonyos írók irodalmi és irodalmon kívüli munkásságát az apostol és a vezér személyét megillető feltétlen hódolattal és alázattal fogadják. Ahol és akinél ez a feltétlen hódolat nincs meg, ott személyes rosszindulatot keresnének. Holott a kérdésnek ez a része nem intézhető el a személyes elfoqltságok kicsinyes síkján. Mert ezen a ponton — akárhogy is szeretnők, ha nem így volna — mináig beleütközünk az erdélyi magyar élet legkényesebb pontjába, közéletünk Achilles sarkába: a szabadkőműveség problémájába.

Már pedig Tamási Áront illetőleg ezt a kényes és fájdalmas pontot, még ha akarjuk, sem tudjuk megkerülni. Maga Tamási Áron és hívei tezik ezt számunkra lehetetlenné. Öszinte nyíltsággal ki kell mondanom: végtelenül sajnálom, hogy az a Tamási Áronnal, akit indulásunkkal nagyon közel tudtam magamhoz s akinek több elbeszélését egész életre szóló élményként melengtem szívemben, akiről éppen én írtam le első novelláskötetének megjelenésekor, a mai pesti kritikuskokat messze megelőzve, hogy új utakat vágott a magyar humor virágos mezőin, az a Tamási Áronnal éppen szabadkőműves mivolta miatt állandóan összeütközésbe kerültem előbb személyi, majd később elvi és világnézeti vonalon. Keserű és gyötrelmesen kiábrándító példakkal tudom igazolni ezt az állítástomat. Van hátorságom nyíltan kimondani: nagy kár, hogy Tamási Áron, a nagyváriváltozott elbeszélő, akinek sok-sok írása üti a világirodalmi mértéket, azonos a szabadkőműves mozgalom igen ekszpónált tagjával. Ez nemcsak nekem, az erdélyi magyar szellemi élet szerény munkásának hozott sok keserves csalódást és megaláztatást, hanem ez elmult két évtizedes román megszállás-

ban jelent meg. A válasz bevezetése röviden összefoglalja a kritika és ellenkritika megállapításait Tamási Áron darabjáról, majd nagyon helyesen jegyzi meg, hogy az öngyilkossággal végződő darab sem újat, sem magyar szempontból kielégítő és elfogadhatót nem hozott a drámairodalomba. A magyar népet nem öngyilkosságba menekülő drámai hősökkel kell nevelni jövő feladataira.

Finta Zoltán válaszában fő része azonban az, amely a kérdés legmélyén meghuzódó szabadkőműves szolidaritásokkal foglalkozik. A válasznak ezt a részét teljes terjedelmében közöljük. Igen sok olyan kérdésre ad választ, amely sokszor nálunk is felvetődik. Finta Zoltán erre vonatkozóan a következőket írja:

alatt a kisebbségi élet teletős tényezőinek is.

Mindazonáltal tartozom Takácsy Miklósnak és a „Március” teletős szerkesztő bizottságának azzal az ünnepélyes kijelentéssel, hogy soha, ma sem voltam és vagyok ellensége Tamási Áronnak, rosszindulatot nem tápláltam irányában, nem is táplállok hiszen voltak megnyilatkozásai, amelyek a legteljesebb jóindulattal és elismréssel méltattam. Erzel szemben soha sem voltam kapható arra, hogy elvi állásponatomat feladjam senkivel szemben, vele szemben sem. Voltak ténykedései, amelyekkel nem tudtam azonosítani magam, voltak kezdeményezései, amelyek elől ki kellett térnem. Sok cselekedetének miérettől nem értettem meg, csak akkor, amikor a román megszállás utolsó éveiben ki-pattant a feltéve őrzött titok: a szabadkőműves kapcsolat.

Nekem is voltak tévedéseim, botlásaim. Levontam azok konzekvenciáit, bűnhődtem és vezekeltem értük, elsősorban a magam kérelmelhetlen lelkiismerete előtt.

És itt választ el bennünket, nem a személyes rosszindulat, hanem a szemléletek külön világa. Tamási Áron szabadkőműves múltja konzekvenciáit nem vonta le maradéktalanul, amint hogy az erdélyi szabadkőműves mozgalom tagjai sem vonták le helyzetük tanulságait. Mindnyájan buzgalommal ápolják és fejlesztik a régi — a társadalmi érintkezés vonalán — kapcsolatokat.

Sem Takácsy Miklós, sem pedig a „Március” teletős szerkesztő bizottsága nem tudja, mert nem tudhatja, mit jelent a szabadkőműves szolidaritás hatalma. Bármily szerény és jelentéktelen pont is vagyok, a magam kicsinyességében leírhatatlanul sokat szenvedtem a szabadkőműves összetartás embereket kihasználó, embereket elgázoló, embereket lehetetlenné tevő, tehetségeket semmibevevő erejétől, amely mindenütt jelenvaló mindenütt ható, de titkos és láthatatlan, tehát annak hatalmasabb. Az erdélyi irodalompolitika személyi vonatkozásaiban ezzel a félelmetes hatalommal kerültem ellentétben még

akkor, amikor nem is tudtam létezéséről. Keserű éveknek, nagy lelki megrázkódásoknak kellett töltenem elviharzásniok, amíg kiderültek az összeütközések és megérttem mi miért történt velem s másokkal.

Ezeknek az összefüggéseknek ismeretében érthető, hogy amikor szabadkőműves íróról valaki nem a lenn tartás nélküli elismerés hangján ír s az írásban nincs még a magasztalás tömjénje és mirrhája, nemcsak a megbírt író, hanem az egész titkos mozgalom is érintve és sértve érzi magát, s megtorolja a rajta esett közvetlen vagy közvetett sérelmet. Kimondom és bármely bírói fórum előtt eskü alatt vallom: a szabadkőműves íróktól való személyes eltávolodásom, a velük való ellentétem és nyílt harcain miatt ma odáig tajult a helyzet, hogy Kolozsvár szellemi életében a szó legszorosabb értelmében teljesen elszigetelődtem és írói boldogulásomban rengeteg hátrányt szenvedtem és szenvedek.

Az elszigetelődés legujabb és leginkább megdöbbentő állomása-nak Takácsy Miklós cikkét látom. Hát már akad egyetemi ifju is, akinek helyzete és küldetése szerint azoknak a nemesebb erkölcsnek nyeléséért kellene harcolnia, amelyek kialakítják az új magyar és minden idegen befolyástól mentes magyar szellemet, a szabadkőműveség rejtélyes erőt ellen harcoló írók és újságírók leckézet? Ebben rejlik a megdöbbentő közéleti tünet. Mert Takácsy Miklós nem rajtam ütött ellenkritikájával, hanem kiállításával a szabadkőműveség málmára hajította a vizet.

Kérdés azonban, hogy az egyetemi ifjuság teljessége azonosítja-e magát Takácsy kiállításával. Bizonyos vagyok abban, hogy az egyetemi ifjuság, mint a jövőnd magyar szellemiség letéteményese, élénken figyelemmel lesz arra, hogy a Palatinus-per kolozsvári tárgyalásán a bíróság Palatinus Józsefet elítélte ugyan három hónapra, de az ítélet indokolásában a legsúlyosabban elítélte és megbélyegezte a szabadkőműves mozgalmat.

Közéletünknek azonban érdekes tünete az, hogy a szabadkőműves írói tábor szolidaritása ma is éppen úgy megvan és hat, mint akkor, amikor a páholyok szabadon működtek. S amíg a fennálló törvényes rendelkezések kiküszöbölik a magyar életből, amíg a bírósági ítélet a szabadkőműveséget éppen magyar nemzeti szempontból bélyegzi meg, a hajdani páholytagok még ma is folytatják a maguk küzdelmét a velük egy gyékényen nem áruló személyek és a személyekhez fűződő elvi és világnézeti álláspontok ellen.

Minden raményem megvan arra, hogy az erdélyi magyar egyetemi ifjuság teljessége ebből a szempontból vizsgálja meg azt a kérdést, amelyet a fiatal Takácsy Miklós írásba vetett fel és állást foglal azzal kapcsolatban. S állástoglalásában tisztázza, hogy az új magyar szellemi rendért folyó küzdelemben hol van a magyar

közélet jövőnd vezetőinek, szellemi irányítóinak, munkásaiban helye: a szabadkőműveség képviselői mellett, vagy azok mellett, akik a szabadkőműves szellem hatásai ellen harcolnak.

Ujra hangsúlyozom: nem esztétikai és dramaturgiai kérdésről van szó, hanem elvi küzdelemről, amelyben nem az a lényeg, hogy ki miképp értekel egy-egy írói alkotást, hanem arról, hogy kiállításával ki milyen álláspont mellé kötelezi el magát az új magyar életben.

FINTA ZOLTÁN

Befejezésül csak annyit: mi is a legnagyobb csodálkozással látjuk, hogy az egyetemi ifjuság nem teremt maga körül tisztá, a keresztény és nemzeti gondolat ellenfeleinek és kelekötőinek még közvetett hatásától is mentes légkört. Igaza van Finta Zoltánnak abban, hogy itt már nem esztétikáról és nem irodalomról van szó, hanem két világ mérkőzéséről, a szellem küzdőterén is folyó életmál-harcáról.

Feldiszített vonat

Akik tegnap az állomás környékén jártak és látták a két motoros kocsi-ból álló fűrdővonatot, azok megállapíthatták, hogy az egész nap szolgálatot teljesítő motorvezető és vonatvezető is ünnepel és lelkesedik a maga eredeti módján nagy nemzeti ünnepnapunkon. A vonat elején és hátulján ott díszlett a magyar címer izlées fenyőkoszorú közepén. Kise nemzeti zászlók egészítették ki a díszítést. Ude zöld fenyőágak díszítették a rövid kis vonat egyéb helyeit is. Igazi ünnepi hangulatot terjesztett és vitt magával mindenütt ez a kis vonat. Ahol vidáman végigrobogott, mindenütt feltört egy pillanatra az örömműjgóság.

Azért is fel kell figyelnünk erre a kis vonatra, mert nem parancsszóra díszítették fel. A motorvezető és a vonatvezető saját kezdeményezésére volt. Fleissz József és Varga István magyar szívének volt a bizonyítéka. S bár egész nap munkában voltak, mégis ünnepeltek kis vonatjukkal együtt.

Szoborleleplezés a Hadapródiskolában

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi M. Kir. Gábor Áron Honvéd Hadapródiskola a március 15-i ünnepséggel kapcsolatban leplezte le új Horthy Miklós szobrát. A bronzból készült mellszobor az intézet első emeleti előcsarnokában nyert elhelyezést. Előtte folyt le a rövid katonás ünnepség. Nemes moldovai Paleta Géza ezredes,

nemesveretű, mélyenszántó, költői szépegekben igen gazdag, de egyben katonásan kemény beszédben állította követendő példaként az iskola ifjusága elé Kormányzó Urunkban a vitéz katonát, a becsületes magyart, a bölcs vezért. A nagy hatást kiváltó, hazafias beszéd után Bándy István III. évfolyambeli hadapród szavalta el nagyon szépen a Vezetés Horthy Miklós című alkalmi ódát. Az ünnepség keretében az iskola kitűnő énekkara pompás felkészültséggel énekelte el Andrási Ede intézeti ének és zenetanár vezénylete alatt a Hiszekegyet, a Himnuszt és Halmos László remekbe készült Nemzeti dalt.

Bensőségesen ünnepelte Nagyvárad március idusát

Leventéink az Országzászló előtt hallgatták meg a Kormányzó Ur szózatát. Ünneplésen felavatták a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetetteit

Kormányzó Urunk a következő szózatot intézte március 15-én a leventei ifjúsághoz:

„Március 15-ike közel egy évszázad óta a fiatalságnak, a megindulásnak, a fakadó életnek az ünnepe. Az ma is. Mégis most, amikor az ifjúsághoz szólók, első szavam nem a Tietek, hanem azé a — sajnos — sok ezer magyar életé, amely a hazáért, mint annyiszor ezeréves történelmünkben, újra áldozatot hozott. Március 15-én, amikor a nemzeti megújulás, a nemzeti jövő áll gondolataink élén, szálljon minden szeretetünk, tisztelőnk és elismerésünk azok felé, akik kötelességteljesítői, De minden szeretetünk és gondoskodásunk azoké is, akik apát, testvért, gyermeket, élettársat veszítettek el.

Magyar Leventék!

Az ország egész fiatalsága mellett elsősorban Tihozzátok szólók, mert Reátok nagy feladat vár. A március 15-i ifjak helyébe kell lépnetek. Nektek is ugyanolyan lelkesedéssel kell felsorakoznotok a nemzet nagy ideáljai és céljai mellé. Ma Ti vagytok hazánk reménye, a magyar jövő valóra váltói. Legyetek mindig méltók nagy őseitekhez, állítsátok ifju erőitök épp oly lelkesedéssel a hazai szolgálatába és teljesítétek éppoly hűven kötelességeiteket. Törekedjétek mindig arra, hogy életetek példavadás legyen. Ti járjatok elől a val-

Ünnepség a Belvárosi Mozgóban

Március 15-én, a magyar szabadság ünnepén megelénkült a város népe. Nagy tömegek vonultak fel, hogy hitvallást tegyenek a magyar szabadság gondolata mellett. Reggel 8 órakor a hivatalok és egyesületek hivatalos istentiszteletre vonultak fel, utána pedig a Belvárosi Mozbán volt gyülekező, ahol a Nemzetvédelmi Kereszt új kitüntetetteit avatták fel.

Az elnöki emelvényen foglalt helyet dr Hlatky Endre főispán, dr vitéz Nadányi János alispán, Soltész Kálmán árvaszéki h. elnök, dr Soos István polgármester, a páholyokban pedig és a közönség soraiban Nagyvárad társadalma nagyszámban. Megjelent Lurtz Eduárd német konzul is.

Az avatás a Magyar Hízekeggyel kezdődött, utána Takács Endre ezavalta el a Magyar Miatyánkot, majd dr Hlatky Endre főispán, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség Nagyvárad Szervezetének elnöke megnyitotta az ünnepséget.

Beszédjében utalt arra, hogy ma van 95. évfordulója az első március 15-nek, amikor a magyar szabadság először bontotta ki szárnyát. A magyar szabadság ünnepén kapták meg országgezte a Nemzetvédelmi Keresztet azok a magyar nép szent ügyéért áldozatot hoztak, mint az első március 15-ike vitéz magyarjai. A Nemzetvédelmi Kereszt szimbólumot jelent, emlékezteti viselőit arra

lúse életben, a becsületességben és a hűségben. Szolgálatok mindenekelőtt a nagy magyar célokért, mert kivált ilyen nehéz időkben kell, hogy a nemzet érdekei minden egyéni érdeket megelőzzenek.

A nemzeti élet egyik legfontosabb alapja, a fegyelem. Az összetartás, a belső rend fenntartása, a belső front ereje ma az ország számára a lét, vagy a nemlét kérdése.

Szálljatok mindig keményen szembe a társadalombontó törekvésekkel. Ezek rendszerint válogatás nélkül mindennel szemben a tagadást hirdetik. Pedig még az egészséges reformokat sem szabad, hogy a demagógia sajátítsa ki magának, mert az szem elől téveszti az adott lehetőségeket, túlkibálja az ésszerű jóakaratot és háttérbe szorítja a komoly munkát. Az újítás is csak akkor lehet egészséges, ha az élet józan követelményeire simul.

1848-ban március 15-ének lelkesedés nem lehetett valóra váltani. Ma ehhez minden rendelkezésünkre áll. Országunk független és önálló, megvan a törvény előtti teljes egyenlőségünk. Ha ezeket megőrizve egy ségben, jegyzetesen, keményen dolgozva haladunk és megtartjuk erkölcsi tisztaságban az országuunkat, méltók leszünk őseinkhez és a ma magyar harcának szent áldozataihoz. Legyetek felkészülve, hogy ha ránk köszönt a napsütés, ősi erővel sarjadjon az ifjú magyarság élete.

Bizom a mai fiatal magyar lelkek egészséges életerejében, amely meghozza a szebb jövőt.

a nemes és hazafias áldozatra, amiért kapták a kitüntetést, emlékezteti őket arra is, hogy a nemzet elismerésre méltónak tartotta cselekedetüket s példánul állította őket a nemzet elé. De szimbolum ez nemcsak a kitüntetett honfitársak részére, hanem figyelmeztető jel mindenkinek, aki látja, hogy ők is kövessék azt az áldozatos életet, amelyet a Kereszt viselői mutattak és amelyet a jövőben is mutatni kell. Mert példaképpen kell a magyar nemzet előtt állniok a magyarság szeretében, a hit megőrzésében, a makulátlan életben, a családi tűzhely összetartásában, úgy, hogy a magyar nép mindig feltekintessen rájuk.

A Nemzetvédelmi Kereszteseknek elsőrangú kötelessége a fegyelem ápolása. Erre tanít bennünket a március 15-e is. A negyvennyolcas március 15-ét már negyvenkilencben el is veszítettük. Ennek több oka van. Részben nem mi vagyunk a hibások, részben pedig a mi hibánkon múltott. Van ugyan mentéség egyes hibákra. Ezekre már a nemzet meg is adta a felmentvényt. De van, amit nem lehet menteni: ez pedig a nemzeti fegyelem tökéletlensége. Mindenki csak tanácsot akar adni. Ne tanácsokat adjunk, hanem végezzük munkánkat ott, ahová a haza állított bennünket.

Dr Hlatky Endre főispán megnyitja után Soltész Kálmán, a Nemzetvédelmi keresztesek Biharmegyei Szervezetének elnöke felolvasta a fo-

gadalomtétel szavait, amelyet utána mondtak az avatásra kerülő Nemzetvédelmi Keresztesek. A fogadalom letétele után dr Hlatky Endre a vándiakra, Soltész Kálmán pedig a vidékieknek átadja a kitüntetést. A kitüntetettek névsora: Acs László, Albu Imre, Alföldy Gusztáv, Altnóder Endre, András Agoston, Andriks Kálmán, Aranyossy György, Aranyossy Györgyné, Balogh Imre, dr Benedek Imre, Berde Imre, Bereczky Jenő, Berke Péter, Bertóthy Károly, Bazzédi József, Biró Ferenc, Bittó Kálmán, Bodó Géza, Bodor Károly, Boros Károly, Balogh Zsigmond, Boros Zsigmond, Borsi Károly, Budai Lajos, Bujdosó Mihály, Csarnai Gábor, Csangli József, Csekő Kálmán, Csekő Károlyné, Csepreghy Aladár, Deák Ferenc, Dancs Lajos, Demkő Pál, Dringó Ferenoné, Deryny Imre, Egri József, Erdei Mihály, dr Erdélyi Géza, dr Farkas István, Fenesi László, Fetczer Lajos, Fiedler Gyula, Follmann Géza, ifj. Gyapay József, Gulácsy Máttyás, Hant Géza, Hegedüs Lajos, Hegedüs Sándor, Herlitska Gyula, Horváth Árpád, dr Horváth György, Horváth Gyula, Huszár András, ifj. Huszár Gyula, Istvándi Béla, Jancsó Árpád, vitéz József Ferenc, özv. Józsa Lajosné, Juhász Károly, Kaposos Gyula, Katona Zoltán, Kauten Lajos, Kiss Lajos, dr Kazik István, Kiss Lászlóné, Sz. Kocsis János, Kovács Károly, dr Kiss Elek, H. Kiss István, Kiss Károly, Kolontáry János, Kopestnik Miklós, Kovács Dancsin János, Kovács József, Koszta György, dr Középegy László, Kliegi Róbert, Krasznay Pál, Kucserik András, Kuder János, Kuder Márton, Kulcsár István, Kun József, Kun Pál, Kutasi János, Laky Kálmán, Lepizán Károly, Máthé Pál, Máttyás János, Molnár András, Morvay Árpád, Molnár Lajos, Mell Vilmos, Miskolczy Károly, Nagy János, Nagy Vince, Némethy János, Oláh Sándor, Oláry Gusztáv, Orth Győző, Ötvös

Megnyilt PANNONIA Söröző

Zónák, lisadagok, Szeszés ita.ók. Déli menü P. 1.80

József, dr vitéz Pajor Kálmán, Papp Lajos, Papp Lajos, Papp Sándor, Patrubby Miklós, Páncélos Mihály, dr Pávó Pál, Péntek István, Péntes Lajos, Pikó János, Parti József, Petrásovics Árpád, Petneházy László, Péter Sándor, Tóth Mihály.

Videkről: Okos Gyvrgy (Mezőtelegd), Bör Sándor és Bör Géza (Kiszsántó), Kiss Lajos (Biharszentjános).

Az avatás után Soltész Kálmán meleg szavakban megemlékezett a nemzetvédelem hősi halottairól, akik életük feláldozásával mutatták meg, hogy mi a hazaszeretet és mit kell tenni a hazáért.

A közönség néma csendben, felállással áldozott az elesett és vértanu magyar hősöknek. A kitüntetett Nemzetvédelmi Keresztesek nevében Orth Győző református lelkész mondott köszönetet. Megköszönte a jó Istennek, hogy nem vette le rólunk a szemet, hogy gondviselésével anyai vérszen keresztül őrizte és feltámasztotta a magyart, köszönetet mondott az Isten szolgáinak, a papoknak, akik az erkölcsi életre való nevelésével minden ország legerősebb támaszát rakták le, — köszönetet mondott Horthy Miklós kormányzónak és végül a magyar edesanyának, aki sok magyar hőst a hazának nevelte és szenvedett a magyar áldozatok sulya alatt.

A Himnusz után Hlatky Endre főispán mondott köszönetet, elsősorban a megjelent előkelőségeknek és utána az egész ünneplő közönségnek. Az avatási ünnepség befejezésével felvonultak a megjelent vendégek a Szent László-térre, ahol megkezdődött a leventék márciusi ünnepsége.

A magyar leventék ünnepe a Szent László-téren

A Szent László-téri ünnepség a Himnusszal kezdődött, amelyet a levente ifjúság énekel katonazenekari kísérettel. A Himnusz után a Kormányzó Ur szózatát olvasta fel Lengyel Sándor : : : . A Kormányzó Ur szózatát lapunk vezető helyén szöszertint közöljük. A kormányzói szózat felolvasása után a katonazenekar eljátszotta a Szózatot. Ezek után Babits László hittanár mondott lelkes beszédet a levente ifjúsághoz.

— Minden népnek van egy napja — mondta Babits László, — amelyet a történelem nagyá avatott. Nekünk is volt ilyen napunk, a március 15., amelynek emlékét nem lehet kitörölni a magyar szivekből és amely nap mindig csodákat érlel a magyar életben. Nem lehet kitörölni, mert a magyar szabadságszeretete élteti. Ez a szabadságszeretete a történelem folyamán nagy tettekre készítet. Ma harcolunk a szabadságért, a győzelemért.

A beszéd után diákok és diákleányok szavatai következtek. A magyar Hízekegy és a leventék díszfelvonulása zárta be a Szent László-téri impozáns ünnepséget, amelyet hatalmas tömeg hallgatott végig.

Ünnepség a város-házán

A levente ünnepség után fél tizenkettőkor a városháza közgyűléstermében volt ünnepség. Az ünnepség kezdetén a városi tisztviselői énekkar énekelte a Magyar Hízekegyet Soos András könyvtári igazgató vezényletével. Dr Soos István polgármester megnyitja után Kortsmáros László mondott beszédet, majd Danias Győző ezavalta el a Talpra magyart megrázó művészettel.

A magyar munkás nevében Szabó János országgyűlési képviselő köszöntötte a magyar márciusit. Lelekes taps fogadta és kísérté mindvégig a tüzes szónok szavait. Szabó János

Erdélyi**álló fajalmák**

Pompás ízű jónathán, batul, aranypármén, pónyik és rannetek leolcsóbb napi áron még kaphatók

Jurcsák nál Mussolini-tér
Telefon 11-96

hangsúlyozta, hogy a magyar munkás mindig készségesen áldozott a magyar hazáért, ha kellett a leg-súlyosabb áldozatot is meghozta. A magyar munkás életelme a március szelleme: a szabadság, egyenlőség és testvériség. Ez az egyenlőség azonban nem az internacionalizmus egyenlősége, hanem a fajtulajdoni osztoztatás egyenlősége, ki hogyan érdemli munkája szerint. Összetartva, kezünkbe téve kell munkálnunk a magyar jövőt. Eleget ráfizettünk már a széthúzásra, többé nem akarunk ráfizetni. A munkás is ott akar lenni a magyar jövő építésénél. Nem kíván leereszkedést a munkás, hanem azt, hogy emeljék fel. Adjuk meg ebben az összefogásban azt a munkásnak, ami megilleti, adjuk meg a magáét, mert a munkás is megadja a hazának azt, ami a hazáé.

Egy levente szavalta el a beszéd után Gyóni Géza versét, majd Soós István polgármester zárószavaival és Soós András által vezényelt énekkar hazafias énekével véget ért az ünnepség.

Nagyvárad munkássága a nemzeti összefogás jegyében tartotta meg március 15-iki ünnepélyét

Kiss János igazgató ünnepi beszéde Petőfi igazi szabadságeszméjéről

Nagyvárad. A Nemzeti Munkaközpont által rendezett március 15-iki ünnepélyt hatalmas siker mellett tartották meg vasárnap délelőtt. A Munkásokon ismét zsufolásig megtelt. A munkásságon kívül megjelentek a társadalomnak minden rétegéből. Ott láttuk a város vezetőségének képviselőit dr. Gyapay László polgármester-helyettesét, valamint dr. Varga László városi tanácsnokot. Igen nagy hatást váltott ki, amikor egyenruhában, zárt sorokban megjelent a Frontharcosok képviselőiben egy disszidált. A Nemzeti Keresztesek tábora öttagú küldöttség vezette dr. Pacsay János v. m. árvaszéki ülnök és Lövész Egylet Dobozy György vezetésével, valamint a Carmen cipőgyár igazgatója Erdődy József üzemvezető által. De ezenkívül ott voltak a különböző társadalmi egyesületek képviselői is. Igen nagy számban voltak a női honvédek is egyenruhájukban.

Pontosan 11. órakor szétnyílt a Munkásokon színpadának függönye és a színpadon ott álltak a Nemzeti Munkaközpont vezetősége, valamint a NMK Építőmunkások Dalköre Szabó János NMK országos társel-

nök, képviselőivel az élen. A díszterem magyar nemzeti zászlókkal volt díszítve, míg a színpadon a NMK lobogója volt látható.

A függöny széthúzása után a NMK Szabó János képviselő megnyitó beszéde következett. Szabó János beszédeben ismertette, hogy a munkásság azért tartja meg egy nappal hamarabb a március 15-iki ünnepélyét, mert a háborús helyzetre való tekintettel vannak üzemek, amelyek dolgozni fognak március 15-ikén is. Bár a magyar dolgozók hajlandók voltak a március 15-én szünetelt termelés túlorában kipótolni, a felsőbb rendelkezésnek készséggel tettek eleget, mert tudják azt, ez a rendelkezés az országunk érdekében és a belső front megerősítésének érdekében történt. A magyar munkásság elég nemzeti öntudattal rendelkezik ahhoz, hogy a magyar szabadságharcnak ezen a gyönyörű nemzeti ünnepén teljes lelkesedéssel fog dolgozni éppen Hazánk érdekében.

Üdvözölte Szabó János képviselő a Nemzeti Munkaközpontban tömörült munkásság nevében a város képviselőiben megjelent dr. Gyapay László helyettes-polgármestert és dr.

Varga László tanácsnokot, a Frontharcosok, valamint a Nemzeti Keresztesek tábora kiküldöttjeit és minden egyesületnek képviselőit és mindazokat, akik szíves megjelenésükkel megtisztelték Várad munkásságát.

A nagy lelkesedést és tapsot arató megnyitó beszéd után Nagy István szavalta el Petőfi gyönyörű és örök valódi értelmét, a Nemzeti dalt.

Ezután Kiss János, a m. kir. tanítóképző igazgató tartotta meg ünnepi beszédét. Kiss János igazgató tanár ismertette az igazi március 15. valódi értelmét. Rámutatott arra, hogy Széchenyi-Kossuth-Petőfi eszményét hogyan sajátították ki a maguk céljainak megfelelően azok, akiknek soha semmi közük nem volt és soha nem lesz a magyar nemzethez. Ez az idegen nemzetközi faj Petőfinak „Egy gondolat bánt engemet” e versének két szavába kapaszkodók és ezzel igyekeznek meghamisítani Petőfi Sándor izzig-vérig nemzeti eszményét.

Beszélt ezután a szabadság-egyenlőség gondolatáról, világosan megmagyarázta annak valódi értelmét és azal fejezte be, hogy valódi testvériséget csak a kereszténység teljes diadala valósíthat meg.

Ezután az Építők Dalköre adott elő több népdalt, valamint a Székely Himnuszt nagy tetszéssel. Hazafias szavakat adott elő két kis leány, névszerint Pozsonyi Mária és Szebenyi Margit és egy fiatal leány: Mazsuly Jolán, mindannyian nagy tetszés mellett. A szavatok után a NMK ifjak adtak elő egy székelytárgy életképet Henly József kitiű rendezése mellett.

Igen nagy sikert aratott az első ízben nyilvánosságra lépett NMK Carmen Dalkör, amely több magyar nőt is adott elő. Lukács László zenetanár vezetése mellett.

A Carmen Dalkör után Nagy István titkár köszöntö meg a NMK helyi vezetősége nevében úgy a város vezetőinek, valamint a Nemzeti Keresztesek tábora és a Frontharcosok bajtársainak, Carmen tisztviselőjének és minden vendégnek a szíves megjelenését és kérte, hogy döntse le a magyart a magyartól elválasztó mesteres választásokat, mert csak acélkeményen összefogva tudjuk kiharcolni a szebb és jobb magyar jövőt.

A záróbeszéd után a Carmen Dalkör a Himnuszt és a NMK indulót énekelte el és ezzel bezárult a nagyváradai Nemzeti Munkaközpontban tömörült megújult magyarlelkű dolgozóinak március 15-iki kitiűnön sikertű ünnepélye.

SÜLYOS SÉRÜLÉST OKOZOTT A TISZTÍTÁS KÖZBEN ELSÜLT PISZTOLY. Ujpestről jelentik: Az ujpesti főpostahivatalban az egyik postai alkalmazott pisztolyát tisztította, amely elsült és dr. Vadász Miklós postafőnök hasába fúródott. Hasonló eset történt az egyik sörgyárban, ahol a golyó Matics József munkás combjába fúródott. Mindkét ügyben megindult a vizsgálat.

Belsőseges ünnepség keretében adták át Arany Paskál premontrei tanárnak magas kitüntetését

Gerinczy Pál prépost üdvözlő táviratot küldött az ünnepeltnek

Nagyvárad. Megkapó ünnepséget rendezett a jászóvári premontrei kanonokrend nagyváradai Pázmány Péter gimnáziuma március 15-én délután 4. órai kezdettel az intézet dísztermében, abból az alkalomból, hogy Arany János Paskál premontrei kanonok, helyettes igazgató, jelenleg nyugállományban levő őrnagy-tanárnak a Kormányzó Ur Ő Főméltósága a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adományozta.

A katonazenés, hazafias jellegű ünnepségen megjelent Nagyvárad katonai parancsnoka — aki hivatalban volt a kitüntetés átadásán —, Hlatky Endre, Nagyvárad város főispánja, vitéz dr. Nadányi Zoltán, Bihar megye alispánja, dr. Schriffert Béla apostoli püspöki helynök, több magasrangú katonatiszt és hatósági tényszerű, valamint a premontrei rend Nagyváradon tartózkodó tagjai és az ünnepelt pap-társai közül igen sokan.

A családias jellegű felemelő ünnepséget a Himnuszt vezette be, majd egy ügyes fiúcska, Faber László, Tóth Kálmán: „Előre” című hazafias versét szavalta el igen hatásosan. Ezután Belcznay Andor tanár intézett hazafias érzéstől áthatott beszédet a hallgatósághoz és a jelenlevő növendékekhez. Az ifjúsági szavalókörös ezután Berber: „Trianon” című szerzeményét adta elő rendkívül hatásosan, majd a honvédeknek több hazafias dalt intonált. Az ifjúsági

énekkar honvéd-zenekari kísérettel a szótartó énekelte meg el.

Ezután átadták a kitüntetéseket a következő szavak kíséretében:

— *Midőn 1918-ban katonáink kitarított ellenállása dacára is behöveketett a szomorú fordulat — s a belső front megingása miatt súlyos következményekkel kellett megküzdenuünk, Arany János Paskál volt az — mondotta —, aki a nyugatmagyarországi magyarság hitét erősítette, erőt öntött a gyengékbe és kitartásra biztatta a csüggedőket. De ennél sokkal többet is tett: olyan nemzedéket, sőt nemzedékeket nevelt a hazának, amely minden időkben megállja a helyét. Az Ő keze alól kikerült katonáink mindig és mindenütt példaadóan előljárnak s többek között Arany János Paskál érdeme az is, hogy az ifjakkal repülőgép-modelleket készítettett, így képezve egy azóta már kiváló szakértettségű repülőgép-mérnök generációt.*

A jászóvári kanonokrend és a nagyváradai gimnázium nevében dr. Oszvald Arisztid házfőnök-igazgató üdvözölte közvetlen szavakkal a kitüntetettet. Szavaiból azokuak, akik kevésbé ismerték alkalmuk nyílt megismerni Arany János Paskalt, a diákság jövője érdekében fáradhatatlanul buzgalkodó tanárt és a csupa-szív embert, is, a már csodált és lelkesen ünnepelt egykori katonát mellett. Dr. Oszvald Arisztid végül közölte, hogy

Gerinczy Pál rendfőnök és tankerületi főigazgató üdvözlő táviratot intézett az ünnepeltnek.

Pásztai Ottó III. gimnázista ezután báró Podmaniczky: „Arany Paskalunk” című — az ünnepeltnek intézett — verset adta elő a közönség szünni nem akaró lelkesedése mellett, majd az éneklő ifjúság tiszteletadásaként két nótát intonáltak a növendékek. Arany János Paskál válasszolt ezután az elhangzott üdvözlésekre, szerényen hártva el a minden irányból megnyilvánuló ünnepeltetést. Ezek a fényű érdemrendek épp oly kevésbé az enyém, mint a ruhám, a testem vagy lelkem. Kölcsebe kaptam ezeket s jól tudom, hogy el kell számolnom velük majd egyszer. Szinte szégyenlenék is büszkélkedni — mondotta végül — ezzel az ékes kitüntetéssel, mikor tanítványaim közül sokan sokkal többet tettek már énnálam s akad közöttük olyan is, akinek hősiessége ellenértékeként valahol a harcmezőkön — csak egy kis fakeszert jutott.

A közönség meghatva hallgatta a papi hivatását példázó keresetlen szavakat, majd a szép ünnepség a magyar Hízekegy éneklésével ért véget. Az intézet énekkarát és a honvédeknek Huszár Gyula alhadnagy, honvédek karnagy, Vidor József dalszerző, az intézet énektanára és Belcznay Andor r. tanár vezényelték. (—h —e)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 36.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

SZÉKELY PAP A VITEZEK SORÁBAN. Március 9-én avatta vitézzé, vitéz Csáti Ernő vezérőrnagy Mihály Lajos római katolikus plébánost, ki az elmúlt világháborúban több kitüntetés mellett a Ferenc József Lovagrend kerécsztjét kapta. A vitézi avatásán Udvarhely vármege közigazgatási, tanügyi és egyházi vezetőség nagy számban vett részt. Az elhangzott köszöntések után vitéz Mihály Lajos plébános könnyekig megindító beszédben rajzolta a mult és a jelen küzdelmes nemzeti élet háborus történetét. Végül utat mutatott Krisztus szellemétől átítatott turáni faj szebb és boldogabb életéhez.

Bergert tábornok, Észak-Afrika helyettes főbiztosa lemondott állásáról. Tangerből jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Hír szerint Bergert tábornok, mint Észak-Afrika helyettes főbiztosa, lemondott állásáról.

PAPÉN ADANÁBA ÉRKEZETT. Ankará. (MTI.) A török sajtó beszámoló arról, hogy Papeu német nagykövet feleségével együtt Adanába érkezett. Papeu rövid pihenőre utazott Dél-törökországra, ahol mint szénvédelyes vadász vadászatot fog résztvenni.

Eltemették Géczy Lajos nyugalmazott gazdasági főosztályvezetőjét. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A Magyar Lapok egyik decemberi számában foglalkoztunk a 100 éves garamezzei Géczy Lajos nyugalmazott püspöki gazdasági főosztályvezetőjéről. Most halálhíréből értesültünk. Kétfelét azután, hogy századik életévét betöltötte, március 14-én délután elhunyt. A köztestületben álló elhunyt gazdasági főosztály keddén délután temették el Berettyóújfaluban. Az engedélyt a szentmiséidőszakot szerdán reggel mutatják be lelkiúdvért.

AZ 1918—1919-IKI MAGYAR KATONAI MŰZSALMAK TÖRTÉNELMI KUTATÁSA. Gollner Károly tartalékos tüzérfőhadnagy (lakik Marosvásárhelyen, Borsos Tamás utca 18. sz. a.) kéri mindazokat a bajtársakat, akik 1918. december hóban a volt 4-es számú honvédelmi tiszti gyűlésteremben megtartott összejövetelen résztvettek, legyenek szívesek vele címeiket közölni. Az említett összejövetelen Raics ezredes, mint állomáskapitány elnököl. Egyben felkéri Gollner főhadnagy azokat a tiszti és legényeségi bajtársakat, akik a nagyváradi 34-es tüzérezred pótkeretéből felállított 132-es számú tüzérezredben, a székely hadosztály kötelékében az 1918—1919-iki csucsei harcokban résztvettek, azok is legyenek szívesek vele címeiket közölni.

Köszönetnyilvánítás

Mindenkinek, kik felajánlottak és apánk halálára alkalmas részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk.

a TAKATS CSALAD.

DR. KAPI BÉLA EVANGÉLIKUS PUSPOK NAGYVÁRADON. A nagyváradi evangélikus egyházközség elnöksége lapunk útján is értesíti az egyház tagjait, hogy folyó hó 28-án, hójt 3. vasárnapján dr. Kapi Béla evangélikus püspök, a Magyarhoni Egyetem és Evangélikus Egyház hivatalára nézve legidősebb püspöke és elnöke fog istentiszteletet tartani. A püspök, mint a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság elnöke már előző nap Nagyváradra érkezék és az Irodalmi Társaságnak a Református Kulturpálosztályban tartandó estélyén megnyitót mond. Együttal szives tudomásra hozza az elnökség az egyház tagjainak azt is, hogy a hójt ideje alatt minden szerdán este 6 órakor esti áhitatok lesznek.

Ösüörtökön a szabadegyetemen dr. Beöthy Konrad főorvos, egyetemi tanár tart előadást. A Népművelési Bizottság értesíti hallgatóit, hogy március 18-án, csüörtökön délután 6 órakor a városi háza dísztermében dr. Beöthy Konrad állami kórházunk főorvosa, egyetemi rk. tanár tart előadást. A kiváló előadó „A természetis öktől heálló hirtelen halál” címűn vitített képekkel illusztrált témát hoz a közönség elé. Előadásának vázlatát lapunk hólnapi száma közli.

AZ ERDELYI PÁRT HÍREI. Az Erdélyi Párt jogvédő irodája ingyen jogsegélyt nyújt a hadbavonultak hozzátartozóinak és az arra rászorulónak f. hó 17-én, szerdán délután 5—6 óra között. Ugyancsak a Magyar Házban szerdán, 17-én 6—8 óra között dr. Varga László városi tanácsnok ad felvilágosítást kereskedelmi és iparügyekben.

NEGYEDIK ÉVE ALL FENN A GSEH PROTEKTORÁTUS. Prága. A NTI jelenté: Hácha dr. államelnök a protektorátus fennállásának negyedik évfordulója alkalmával táviratot intézett a Führerhez.

Hasműtétek utáni időszakokban a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz. Kifűnő hasajtó, amely a belek tartalmát biztonságos felhígítja és azt csakhamar fájdalmentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát!

A lábadozó katonák részére fenntartott helyek lesznek a városi sétányokon. Nagyvárad. Saját tud. A polgármester elrendelte, hogy tekintettel az állandóvá vált tavaszi meleg időjárásra, a gazdasági hivatal helyező ki a városi parkokban a padokat és más ülőhelyeket. E rendelet értelmében a sebesült és rokkant katonák részére minden sétányon külön megjelölt helyeket kell fenntartani a a felügyelő ézemélyzetet ki kell oktatni arra, hogy más helyeken is a lábadozó katonákat részesítsék előnyben.

ELSŐSEGÉLYNYUJTÁSI TANFOLYAM FUGYVÁSÁRHELYEN. Igen jól sikerült elsősegélynyújtási tanfolyamot rendezett Fugyvásárhely községben dr. Hrivnyák László körorvos. A tanfolyam február 16-tól március 9-ig tartott a azon igen sokan vettek részt. Huszonkilenc tanfolyamhallgató március 9-én a Rogge Károly főjegyző elnöklété alatt álló vizsgáztató bizottság előtt igen szép eikkel vizsgáztott le. A vizgán megjelentek: Bölöny István, a nagyváradi járási főszolgabírája, dr. Könyves Tóth Kálmán h. tisztiorvos, valamint a község vezető emberei is.

APOLLO Filmszínházban Ma kedden indul a

Lidércfény

Csak 16 éven felülieknek

KORONA Filmszínházban Kedden utoljára

Szerelmi álmok

Szerdán és csüörtökön közökvánatra: **Fények az északában**

Sebastopol páncélos

a CASINOBAN

Megtöltötte az egyiptomi kormány az élelmiszerek kivitelét. Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani jelenté: Az egyiptomi kormány betöltötte az élelmiszerek kivitelét, olyan eseteket kivéve, amikor a hivitt élelmiszer helyett élelmiszert hoznak be.

A GYALOGSÁG SZEREPÉT A MÁI HÁBORÚBAN érdekes, tanulmányos cikkben ismerteti a Magyar Katonaujság legújabb száma. Az írek szabadsághüdelmét, az elmult hét hadieseményeit, a külföld katonai híreit s a keleti harcok magyar fegyvertényeit megvilágító cikkeket érdekes időszereű szöveg- és képi-riportok egészítik ki. Egyes lapszámára, a ügyoldalaás képmémlekléttel együtt, változatlanul tíz fillér. Kapható mindenütt.

FÉHERHÁZI BAJTÁRSAINKNAK ezúton hozzuk tudomására, hogy a megbeszélte taggyűlésünk a Széchenyi épületben március 29-én 18 órakor lesz megtartva március 22-ike helyett. Elnökség.

Turáni vadászok figyelmébe! Március 21-én, vasárnap délelőti 10 órakor a Bőrös szövétség nagytermében igen fontos ügyekben rendkívüli közgyűlést tartunk. Ezúton is kérjük tagjaink pontos megjelölését. Elnökség.

Fülöp-szigetek önállósága a békés megoldás útjára jutott. Mambulól jelentik: (MTI) A Dómei Iroda jelenté: A Fülöp-szigetek évek óta kívánt önállósága most már a békés megoldás látóhatárára jutott. A Fülöp-szigetek belügyi közigazgatásának vezetője kiáltványában felszólította az egész lakosságot, hogy működjék együtt a polgári közigazgatással és készüljön a legrövidebb időn belül.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei
Tolnay Klári vendégjátéka
 április 1, 2 és 3-án
 Mária főhadnagy minden este fél 7 órai kezdettel

Tolnay Klári, a magyar közönség első számú kedvencét sikerült a színház igazgatóságának 3 napi vendégszerelésre megnyerni. Tolnay Klári április 1—2—3-án vendégszeropel a „Francia szobalány”-ban és a „Tűzvész”-ben, pályafutásának két legnagyobb sikerében. Annyi máris a jegy előjegyzés ezen vendégjátéokra, hogy ajánlatos jegyekről jó előre gondoskodni.

HETI MŰSOR:
 Kedden, szerdán és csüörtökön este fél 7. órakor: Mária főhadnagy. Pénteken este: magyar-bolgár est. Szombaton délután: Búcsúkeringő. Szombaton este: Mondj igazat. Vasárnap délután: A csikós. Vasárnap este fél 7-kor: Mária főhadnagy.

Népművelési színházi előadás március hó 22-én, hétfőn. Műelőra kerül Harsányi Zoltán színműve: Bolond Asvayné, rendezés szereposztásában. Kedvencmánya jegyek naponta délelőti 10 órától déli 1 óráig kizárólag a színház épületében (I. emelet, 5. ajtó) Tanay K. Emil főtitkárnál válthatók.

SPORT

Győztek Szalontán a nagyváradi vasutasok

Nagyváradi MAV—Szalontai SC 7:1 (5:1)
 Nagyezalontán szerepelt vasárnap a nagyváradi vasutasok jóképességű együttese: Fehérvári, Pázmándi, Szilágyi, Papp II., Mezei, Ipacs, Eleké, Jenei, Csepregi Sashegyi, Bundik felállításában. A nagyváradiak biztosan

verték az egyébként elég jó nagyezalontai csapatot. A félidő eredménye 5:1 volt. Végeredmény 7:1. A gólokat Bundik, Eleké, Berinda (Szalontai), Jenei és Sashegyi lötték. A mezőny legjobbja Jenei volt. Pázmándi, Szilágyi, Mezei, Eleké és Bundik szintén jók voltak. Szamosvölgyi jól vezette a mérkőzést.

Győzött az NMK Törekvés az első helyi mérkőzésen

NMK Törekvés—Nagyezalontai Bocskai 12:1 (5:1) — Játékvezető: Bartha József
 Gyönyörű tavaszi napsütésben játszotta le első helyi mérkőzését a NMK Törekvés és azonnal bizonyosságot

tett arról, hogy magasabb osztályban van a helye. Végig egyenletes irammal, szép összejátékkal hengerelte le ellenfelét. A gólokat Gozner, Román, Erdő, Papp S. és Turkus lötték.

Megérdemelten győzött a NAC Ujpest ellen

A vasárnapi forduló semmi meglepetést nem hozott. A bajnoki táblázat is a régi maradt, csupán a Vasastól kikapott Kispest esett lejjebb a győztes Haladás helyére. A NAC új felállítása bombaként hatott s általános meglepedést váltott ki a vezetőség nagyszerű hozzáértése, amikor a jobbhatvéd posztjára végre megtalálta emberét Kovács II személyében. De Tóth I kapus is jó választás volt.

NAC-Ujpest 2:1 (0:0)

Gól övők: Zsengeliér, Incze II, Deményi

NAC: Tóth I — Kovács II, Ónody — Szegedi, Perényi Deményi — Incze II, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Ujpest: Tihanyi — Balogh II, Béki — Nagymarosi, Róza, Balogh — Pozsonyi, Szusza, Várnai, Zsengellér, Spányik.

Azonnal NAC támadással indul a játék, Bodola lefut, head, de Barna dancsán elakad a játék. A 3. percben Tóth III elől Balogh csak hazaadásal tud menteni, majd Bodola szép lövését védi Tihanyi. Mindinkább kialakul a NAC fölény, ám Ujpest védelme sziklaszilárd.

A 6. percben adódik az első Ujpest támadás, de Várnai rosszul szökteti Spányikot és oda a helyzet.

Ujra NAC támad, Bodola lövését sarokra tolják. A 11. percben Barna — Incze — Sárvári a labda útja, de mellélövők. 12. percben lefut a gyors Pozsonyi, szép beadását Várnai fölvágja.

Az Ujpest veszélyes lefutással kísérelte, de a NAC védelem a helyén van, különösen Kovács II játéka emelkedik ki, nagyszerűen szereli és szép tiszta lövésekkel szabadít fel.

Egyre támad a NAC, a fedezetsor tömi labdával a csatársort, azonban az Ujpest mindig jókor avatkozik be. Így gól nélkül ér véget az első félidő.

A szél ugyan valóban az Ujpestnek segít, de továbbra is a NAC a kezdeményező. Különösen Incze II van elemében. Egyik villámszerű lefutást a másik után csinálja. A balszárny sem hagyja magát, azonban Tóth Matyi kézzel-lábbal fogja Balogh II.

A 24. percben Ujra a NAC támad a jobb szárnyon, a beadás azonban leszen találja Sárvárit s csak így tud gölt löni. A játékevezető nagyon helyesen nem adja meg. A közönség háborog.

A 28. percben Szegedi szökteti Incze II-öt, a szélső szépen lefut, de mellé vág.

Ezután Szusza creszt meg egy hosszú lövést. Majd Matyi fut el, de Balogh I kézzel fogja. A szélső azonban kiszakítja magát és tovább tör kapura. A játékevezető helyesen alkalmazta az előnyzályt.

A 32. percben feljön az Ujpest. Pozsonyi közepre ivel egy labdát és Zsengellér jó helyzetből haladéktalanul bevágja. Tóth I nem védhette. 0:1.

Erősít a NAC s már a 33. percben is alkalom nyílna a kiegyenlítésre, azonban Bodola tiszta helyzetből a hatosról fölé bombáz. Tóth III mind többet van támadásban, bár Balogh II feltéve őrzí. Ő révén születik meg a kiegyenlítés is a 34. percben. Szépen lefut Matyi Sárvárinak ad, ő Incze II elé talál és a jobbszélső szépen befejezi. 1:1.

Tovább szorongat a NAC s a 38. percben ismét Tóth III száguld a balszéltre, de sarokra nyomják. A szögletet szépen iveli be és a jól érkező Deményi a jobb alsó sarokba fejei. 2:1-re vezet a NAC.

A hátralevő idő mezőnyjátékkal telik el.

lános meglepedést váltott ki a vezetőség nagyszerű hozzáértése, amikor a jobbhatvéd posztjára végre megtalálta emberét Kovács II személyében. De Tóth I kapus is jó választás volt.

Nyitkozatok:

Ajtay Gyula miniszteri biztos: A mutatott játék alapján megérdemeltük a győzelmet.

Rónay edző: szinte hihetetlen, hogy az Ujpest ezzel a kitűnő együttesével úgy leszakadt az élesoporttól. Jobb helyet érdemel.

Lutz Ujpest edző: Tihanyi benne volt a gólokban. A NAC nagyszerűen játszott, így a győzelmet is megérdemelte.

*

Gamma—Szeged 3:1 (3:1).
Ferencváros—Elektromos 3:0 (2:0).

Vasas—Kispest 1:0 (1:0).
Szolnok—Ujvidék 4:0 (3:0).
Haladás—Törekvés 6:1 (3:0).
Csepel—KAC 3:1 (2:1).
DÍMÁVAG—SALBTC 3:3 (3:1).

Csepel	18	12	2	4	61:36	26
Ferencváros	18	11	3	4	61:32	25
Nagyvárad	18	11	2	5	52:26	24
Szolnok	18	10	4	4	51:27	21
Vasas	18	10	3	5	37:29	23
Gamma	18	8	6	4	43:29	22
SALBTC	18	7	7	4	47:43	21
Ujpest	18	7	2	9	45:50	16
Ujvidék	18	5	2	7	31:40	16
DÍMÁVAG	18	6	4	8	34:48	16
Haladás	18	6	3	9	37:52	15
Kispest	18	5	4	9	33:37	14
Törekvés	18	4	5	9	26:50	13
Elektromos	18	5	2	11	32:35	12
Kolozsvár	18	4	3	11	32:49	11
Szeged	18	4	2	12	29:68	10

VESZ briliánst, ezüstöt, aranya

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

Békéscsaba is NAC győzelmet hozott

Körösvidéki kerület—Magyar válogatott 4:3 (2:2)

Körösvidéki kerület: Vécsei — Molnár, Ónody — Szegedi, Vozár, Deményi — Simonyi, Incze II, Kovács II, Barna, Haláti.

Magyar válogatott: Boldizsár — Szücs, Kispéter — Sárosi III, Villányi, Perényi — Sipos, Marosvári, Sárosi dr, Bodola, Tóth III.

A magyar válogatott labdarugó csapat március 15-én Békéscsabán játszott barátságos, hírvető mérkőzést a Körösvidéki válogatottal. A magyar válogatott nagyszámú közönség előtt izgalmas és nívós küzdelem után 4:3 arányban vereséget szenvedett ellenfelétől. Tapogatózó játékkal indult a mérkőzés. A 8. percben Perényi átadásából Marosvári gölt ér el Boldizsár hasa alatt. A 44. percben Incze II egyenlít. Szünet után az 5. percben Kovács II eredményes, majd Tóth Matyi egyenlít. A 36. percben

a válogatott ellen megítélt büntetőt Ónody érékésíti.

Bírálat:

A 9 NAC játékosal képviselt Körösvidéki kerület válogatottja megérdemelte a győzelmet. Sokkal lelkesebben, nagyobb szívvel játszott félelmetes ellenfelénél és az eredmény nem is maradhatott el.

A válogatotról nem sok jót mondhatunk. Boldizsár szinte aludt a kapuban, Szücs és Kispéter jó átlagot nyújtottak. A fedezetsorból Perényi magasan kiemelkedett. A csatársorban Tóth Matyi játszott legnagyobb lelkesedéssel. Siposnak nem való a kemény küzdelem, nem bírt Deményivel. Marosvári mutatott néhány szép dolgot, de később elszürkült. Bodolán meglátszott az ujpesti fáradalom. Sárosi dr nem érvényesült a nagyszerű Vozárral szemben. A második félidőben Tóth (Gamma) állt be helyette, nem sokat nyert vele sem a csapat.

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. udvarban, Hívásra házhoz jövök.

Kik kaptak emlékérmét az NSE közgyűlésén

Már jelentettük, hogy a Nagyvárad Sport Egylet múlt héten megtartotta közgyűlésén emlékérmekkel tüntették ki azokat, akik az elmúlt évben kiváló eredményeikkel hozzájárultak az NSE jóhírnevének öregbítéséhez. Most kaptuk meg az NSE vezetőségétől az éremmel díjazott versenyzők névsorát:

Atlétikában: Krupha Károly, Gáll József, Gyimesi és Csapó.

Korcsolya és jégkorong: Sebestyén Irén, Oáry Boriska, Oravetz László, Szokol Róbert, Kobra Ferenc, Bauer Jenő, Flamm Ferenc, Győri Attila, Gyurich László, Horváth Béla és Paál István.

Teniszben: Liska Manci, Körösvölgyi Jánosné, Pallós Andrásné, Paál Istvánné, Hedrich Richárdné, Kovács Béla és Paál István.

Úszásban: Grelleth Edit, Szabó Anna, Hunt Méri, Kobra Ferenc, Oravetz

László, Bélteky Ferenc és a vízipólcsoapat tagjai.

A vívásban pedig Szántay János és Barabás Ferenc kaptak helyezéseiknek megfelelő szép érmeket.

Ugyancsak a közgyűlés keretében került volna átadásra az a gyönyörű, művészi kivitelű 20 cm. hosszú bronzkard, amelyet az NSE választmánya adományozott Hegedűs Imrénnek, az NSE örökös vívóbajnokának a múlt hó 21-én megrendezett emlékvessenyvel kapcsolatban. Sajnos, Hegedűs Imer betegsége miatt a közgyűlésen nem jelenhetett meg s így az emléktárgyat a közgyűlés felkérésére Bodó Albert és dr. Bordás Lajos vezetőségi tagokból álló küldöttség adta át ünnepélyesen a kiváló vívóbajnoknak. Itt említjük meg, hogy úgy a dízkard, mint a művészi kivitelű plakettek Gazdovits László székveszők kiváló munkája.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánst, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezerész, Rákóczi-ut 3. 356
Aranyat, ezüstöt, briliánst vásárol Tarjan orás-ekezerész, Rákóczi-ut 8. 185
Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc 611
Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413
Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Értekezni Attila-utca 36.
Kombinátszoba, Schöberlány, rekámiér, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. Kapuval szemben. 424
Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423
Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 421

Ingatlan

Olcso telket keresek. Cím a kiadóban. 490
Eladót! Az új nemzetközi út mellett, Téglavető-utca 117. számú üzletház, 1 katasztrális hold földdel, mely alkalmas bármilyen ipartelepnek. 436

Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Allást keres

500 pengő óvadékkal pénztár vagy raktárkezelést vállalok. Címet a kiadóba „Kereskedő” jellegre. 437

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű féreg irtását 38 evi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragázal poloskát, melyt, petéit mindenből felelősséggel írta, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Kötök, horgolok ujat és fcska szvateket, gyönyörűen javítok, felbontok, átalakítok, gyermekruhának is, Harisnyatalpalás, bontott szarból, szemzedés, Bodánénál, Kossuth-u. 18. kézi-munkaüzletben. 387

Betársulnék 60.000 pengő keresztény tökével nagykereskedésbe vagy elosztóba. Teljes című leveleket „Közreműködő” jellegre a kiadóba kérek. 435

10-15 ezer pengővel társat keresek, pénze 100 százalékgig biztosítva. Címet „Tiszteletes haszon” jellegre a kiadóba kérek. 416

Felkérem azt a fiatalembert, aki 14-én, vasárnap este nőikerékpáromat ajtómól elvitte, gépszáma 5057. csodagyártmányu, hogy 3 napon belül hozza vissza, különben megteszem a feljelentést ellene, annál is inkább, mivel az illetőt ismerik. Aki tudja, hova vitte, jelentse nálam, magas jutalmat kap. Vass Józsefné, Vitéz-u. 106. 434

Vállalok angora gyapjút fonni, 40 fillér dekánként. Méllusz, Juhász Péter utca 25. 433

Kávéházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok-at.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

74-es felelősszerkesztő felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
1272-22-11

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgópepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.